

ความเป็นมาของปัญหา

"รัฐบาลของประเทศที่กำลังพัฒนาได้ดำเนินการวางแผนด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จในการพัฒนาประเทศ ซึ่งนอกเหนือไปจากด้านวัตถุแล้ว การพัฒนาคนย่อมถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่ง" ¹ "หากคนในประเทศได้รับการพัฒนามากขึ้นเพียงใด โอกาสในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทันเทียมกับอารยประเทศก็จะทำได้รวดเร็วยิ่งขึ้นเพียงนั้น ด้วยเหตุนี้การพัฒนาคนจึงเป็นนโยบายหลักสำคัญของทุกประเทศ" ² โดยต้องอาศัยการพัฒนาทางการศึกษาเป็นพื้นฐาน

สำหรับประเทศไทยซึ่งมีปัญหการพัฒนาคนอยู่เช่นเดียวกัน รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้ จึงได้จัดตั้งสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ขึ้น เพื่อสร้างนักบริหารและนักวิชาการเฉพาะทั้งในสาขาบริหารธุรกิจ พัฒนาการ เศรษฐกิจ รัฐประศาสนศาสตร์ และสถิติประยุกต์ ให้มีจำนวนพอเพียงยิ่งขึ้น ฉะนั้น เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย จึงจำเป็นต้องจัดระบบการศึกษาให้ดำเนินไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ

---

¹"ความก้าวหน้าของสถาบันในรอบปีหนึ่ง," ใน สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ รอบปีที่หนึ่ง (พระนคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2510), หน้า 9.

²"สาส์นจากศาสตราจารย์ ดร.มาลัย หุวะนันทน์ นายกสภาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์," ใน รายงานความก้าวหน้าในรอบปีที่แปดของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (กรุงเทพมหานคร : ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ, 2517), หน้า 5.

ระบบการศึกษาของไทยในปัจจุบันมุ่งสนับสนุนและส่งเสริมให้เรียนรู้จักศึกษา
 คนควาควยตนเอง และแสดงความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวาง ดังนั้น "ห้องสมุด" ซึ่งเป็น
 แหล่งจัดหา เก็บรวบรวมและให้บริการคานหนังสือ วัสดุการอ่านอื่น ๆ และโสศกทัศนูปกรณ
 จึงเป็นปัจจัยสำคัญของสถาบันการศึกษาทุกประเภท โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันการศึกษา
 ชั้นสูงระคัมมหาวิทยาลัย

ความสำคัญของห้องสมุดซึ่งมีส่วนสัมพันธ์กับมหาวิทยาลัย ได้นำมาอภิปรายในการ
 ประชุมสัมมนาเรื่องพัฒนาการห้องสมุดมหาวิทยาลัยในอเมริกาละติน ... ค.ศ.
 1962 และไดสรุปลงความเชื่อนว

1. ระคัมการพัฒนาระเทศขึ้นอยู่กับระคัมของระบบอุดมศึกษาเป็นส่วนใหญ่
2. มาตรฐานอุดมศึกษาขึ้นอยู่กับการทำงานของมหาวิทยาลัยเป็นส่วนใหญ่ และ
3. มหาวิทยาลัยจะค้หรือไมค้อยู่ที่คุณภาพของห้องสมุด

หรือคาวอีกนัยหนึ่ง ห้องสมุด คือ หัวใจของการศึกษาในมหาวิทยาลัย ...
 ดังนั้น จึงเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า มหาวิทยาลัยกับห้องสมุดมีความสัมพันธ์กันอย่าง
 ลึกซึ้ง ¹

ควยเหตุนี้ถ้าพิจารณาการศึกษาในสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แล้ว ห้องสมุด
 ซึ่งหมายถึงสำนักบรรณสารการพัฒนาค้อมมีความสำคัญยิ่ง เพราะสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร-
 ศาสตร์ให้การศึกษาาระคัมปริญญาามหาบัณฑิต ซึ่งนอกจากจะศึกษาภยในห้องเรียนแล้ว การ
 ศึกษาและคนควาวิจัยควยตนเองก็เป็นหลักสำคัญของการศึกษาในสถาบันแห่งนี้ "นักศึกษา
 ส่วนใหญ่เป็นผู้มีวิยวุฒิ คุณวุฒิ และมีอิสระในทางวิชาการ (Academic Freedom)" ²

¹ สุทธิลักษณ์ อำนวยวงศ์, บรรณารักษศาสตร์มูล่ง (กรุงเทพมหานคร :
 สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2521), หน้า 64.

² สมพงศ์ เกษมสิน, "การศึกษาในสถาบัน," ใน ที่ระลึกในโอกาสไหว้ครูและ
 คอนวับนักศึกษาใหม่ประจำปีการศึกษา 2512 (พระนคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์,
 2512), หน้า 93.

นักศึกษาซึ่งล้วนเป็นบัณฑิตจะต้องใช้บริการห้องสมุด เพื่อแสวงหาความรู้ให้แตกฉานยิ่งขึ้นด้วยตนเอง ห้องสมุดจึงมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมหน้าที่ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ในด้านวิชาการให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยการจัดหาหนังสือ วัสดุการอ่านอื่น ๆ และโสตทัศนูปกรณ์ที่เหมาะสมไว้อย่างพอเพียง รวมทั้งส่งเสริมให้นักศึกษาและอาจารย์ได้ใช้ประโยชน์จากสิ่งดังกล่าวนี้อย่างกว้างขวาง

โดยที่ห้องสมุดมีความสำคัญต่อการศึกษาตามนัยดังกล่าว จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงห้องสมุดให้มีประสิทธิภาพและทันสมัยอยู่เสมอ ผู้วิจัยซึ่งเป็นบุคลากรของสำนักบรรณสารการพัฒนาฯ ได้ตระหนักถึงข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ จึงมีความสนใจอย่างยิ่งที่จะสำรวจการใช้บริการและความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เพื่อทราบความต้องการที่แท้จริง และปัญหาของนักศึกษาในการใช้บริการของสำนักบรรณสารการพัฒนาฯ แล้วนำข้อมูลที่ได้รับ เสนอผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางพิจารณาปรับปรุงการดำเนินงานทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านบริการของสำนักบรรณสารการพัฒนาฯ ให้สนองความต้องการของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ได้อย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ที่มีต่อบริการของสำนักบรรณสารการพัฒนา
2. เพื่อรวบรวมปัญหา ความต้องการ ความพึงพอใจ และข้อเสนอแนะของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เพื่อจะนำไปปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานอำนวยบริการทุกด้านของสำนักบรรณสารการพัฒนาฯ ให้สนองความต้องการของนักศึกษาได้มากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงการใช้บริการสำนักบรรณสารการพัฒนาของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยวางขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการสำรวจคือ นักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ทั้ง 4 คณะ ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจ คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ และ คณะสถิติประยุกต์ โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาสามัญซึ่งได้ศึกษาในสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์มาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งภาคการศึกษา และได้ลงทะเบียนเรียนในภาค 2 ปีการศึกษา 2520 ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 75 ของนักศึกษาแต่ละคณะดังกล่าว ซึ่งเท่ากับ 285 คน

2. สาระสำคัญของเนื้อหาในการวิจัย ประกอบด้วย

- ก. สภาพการใช้สำนักบรรณสารการพัฒนาโดยทั่วไปของนักศึกษา
- ข. ความคิดเห็นต่อสภาพทั่วไปของอาคารสถานที่ ครุภัณฑ์ หนังสือ วัสดุการอ่านอื่น ๆ และสื่อทัศนูปกรณ์ บุคลากร ระเบียบข้อบังคับ บริการและกิจกรรมของสำนักบรรณสารการพัฒนา
- ค. ปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงสำนักบรรณสารการพัฒนา

ข้อตกลงเบื้องต้น

คำตอบที่ได้รับจากผู้ตอบแบบสอบถามทุกคน ถือว่าแสดงออกถึงความจริงใจและเชื่อถือได้

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยโดยทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับบริการของห้องสมุดมหาวิทยาลัย และสำรวจสภาพความเป็นจริงทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านบริการของสำนักบรรณสารการพัฒนา แล้วจึงสร้างแบบสอบถามซึ่งสามารถเก็บข้อมูลจากคำตอบของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ตอบแบบสอบถามมาทำการวิจัยได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เมื่อแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมได้จำนวนพอเพียงแล้ว จึงทำการ

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ แล้วสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงานของการวิจัยครั้งนี้เป็นอันคัมสุกทวาย

ข้อจำกัดในการวิจัย

เนื่องจากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เปิดสอนคัดเลือกรับนักศึกษาปีละ 3 ครั้ง และแต่ละภาคการศึกษาจะมีนักศึกษาใหม่ลงทะเบียนเรียนด้วย ดังนั้นแม้ว่าการวิจัยครั้งนี้จะเป็นการสำรวจการใช้บริการสำนักบรรณสารการพัฒนาของผู้ใช้ที่เป็นนักศึกษาสามัญของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในภาค 2 ปีการศึกษา 2520 แต่ก็ไม่อาจรวมนักศึกษาใหม่ เพราะเป็นกลุ่มบุคคลที่ยังมิได้มีประสบการณ์ในการใช้บริการและกิจกรรมของสำนักบรรณสารการพัฒนา เพื่อการศึกษาในสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์อย่างแท้จริง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบว่าสำนักบรรณสารการพัฒนา ได้ปฏิบัติงานอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและค้นคว้าวิจัยของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ซึ่งเปิดสอนในระดับปริญญาโทบัณฑิตศึกษามากน้อยเพียงใด
2. ทำให้ทราบว่าบริการต่าง ๆ ของสำนักบรรณสารการพัฒนาที่ได้จัดทำอยู่แล้วนั้นสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษามากน้อยเพียงใด
3. ทำให้ทราบความต้องการในการรับบริการสำนักบรรณสารการพัฒนา ของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
4. ทราบปัญหาในการรับบริการ ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อสำนักบรรณสารพัฒนาของนักศึกษาทุกคน
5. ผลการวิจัยเป็นเครื่องช่วยเสนอแนะต่อผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานของสำนักบรรณสารการพัฒนา เพื่อสนองความต้องการของนักศึกษาทุกคนได้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6. เป็นแนวทางสำหรับการวิจัยการใช้บริการสำนักบรรณสารการพัฒนาของผู้ใช้
ประเภทอื่นต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย